

Nr 52.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om viss tillämpning i fråga om kött av älg med flera djur av lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus, m. m.; given Stockholms slott den 30 januari 1942.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag,

dels föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning om viss tillämpning i fråga om kött av älg med flera djur av lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus, m. m.,

dels ock inhämta riksdagens yttrande över härvid likaledes fogade förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 11 maj 1934 (nr 141) angående förbud mot viss stämpling eller märkning av kött och köttvara.

GUSTAF.

Fritiof Domö.

Förslag

till

förordning om viss tillämpning i fråga om kött av älg med flera djur av lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus, m. m.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Vad i lagen den 11 maj 1934 angående köttbesiktning och slakthus stadgas rörande besiktningstvång i fråga om kött av nötkreatur, får, get, svin eller häst eller vara beredd av kött av sådant djur skall, därest Kungl. Maj:t ej annorlunda förordnar, inom område, där dylikt besiktningstvång gäller, hava avseende jämväl å kött av älg, björn, vildsvin, räv eller grävling eller vara beredd av kött av dessa djur. Till kött räknas härvid icke allenast kött i vanlig bemärkelse utan även blod samt andra till människoföda användbara delar av nämnda djur. För besiktning av kött och för sådan behandling därav, som avses i 6 § 2 mom. nyssnämnda lag, skall utgå avgift enligt de grunder, som å den plats, där besiktningen eller behandlingen sker, gälla enligt av Kungl. Maj:t fastställd taxa,

- a) då fråga är om kött av älg och björn, för besiktning och behandling av kött av storboskap,
- b) då fråga är om kött av vildsvin, för besiktning och behandling av kött av svin, samt
- c) då fråga är om kött av räv och grävling, för besiktning och behandling av kött av spädgris.

2 §.

Inom område, där besiktningstvång enligt lagen angående köttbesiktning och slakthus icke gäller, må till människoföda avsett kött av björn, vildsvin, räv eller grävling eller till människoföda avsedd vara beredd av kött av sådant djur, därest Kungl. Maj:t icke annorledes förordnar, icke saluhållas, utbjudas, användas eller förvaras på sätt i 2 § nämnda lag sägs med mindre köttet i färskt tillstånd antingen vid veterinärbesiktning godkänts för försäljning inom område, där köttbesiktningstvång gäller, eller ock vid undersökning befunnits fritt från trikiner. Kött, som vid sådan undersökning befinnes fritt från trikiner, skall genom stämpling eller märkning av köttet eller dess emballage betecknas såsom godkänt.

3 §.

Bryter någon mot förbud, som i 2 § avses, straffes med böter från och med fem till och med trehundra kronor.

4 §.

Böter, som ådömas enligt denna förordning, tillfalla kronan.

5 §.

För tillämpning av denna förordning erforderliga bestämmelser meddelas av Kungl. Maj:t.

Denna förordning, varigenom upphäves förordningen den 28 juni 1941 (nr 491) om viss tillämpning i fråga om älgkött av lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus, träder i kraft den 1 april 1942; skolande förordningen dock icke äga tillämpning i fråga om vara, vilken före sistnämnda dag beretts av kött av björn, vildsvin, räv och grävling eller ock före den 1 september 1940 av älgkött.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 11 maj 1934 (nr 141) angående förbud mot viss stämpling eller märkning av kött och köttvara.

Härigenom förordnas, att i 1 § förordningen den 11 maj 1934 angående förbud mot viss stämpling eller märkning av kött och köttvara skall hava följande ändrade lydelse:

1 §.

Kött av — — — äga rum.

Vad i första stycket sägs skall jämväl gälla i fråga om kött av älg, björn, vildsvin, räv eller grävling eller vara beredd av sådant kött.

Kött av björn, vildsvin, räv eller grävling eller av sådant kött beredd vara må icke under förutsättning som i första stycket avses föras med stämpel eller märke, som genom färg eller utseende i övrigt föranleder, att förväxling lätt kan äga rum med sådan stämpel eller sådant märke, som enligt av Kungl. Maj:t med stöd av bestämmelserna i förordningen om viss tillämpning i fråga om kött av älg med flera djur av lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus, m. m. meddelade föreskrifter utmärker, att vara är fri från trikiner.

Med kött avses i denna förordning icke allenast kött i vanlig bemärkelse utan även blod samt andra till människoföda användbara delar.

Denna förordning träder i kraft den 1 april 1942, från och med vilken dag kungörelsen den 31 augusti 1940 (nr 797) om tillämpning i fråga om älgkött av förordningen den 11 maj 1934 (nr 141) angående förbud mot viss stämpling eller märkning av kött och köttvara skall upphöra att gälla.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 30 januari 1942.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Föredraganden, statsrådet Domö, anmäler fråga om besiktning av kött av räv, grävling och björn med flera djur och anför därvid.

Nu *gällande bestämmelser* angående köttbesiktning finnas upptagna i lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus. Köttbesiktningstvång innebär enligt 2 § 1 mom. i nämnda lag förbud att inom visst område till salu hålla eller utbjuda till människoföda avsett färskt kött av nötkreatur, får, get, svin eller häst eller använda dylikt kött för beredning av föda för utspisning å offentligt spisningsställe eller av vara, avsedd till försäljning till människoföda, eller förvara sådant kött å allmän saluplats, i salubod med därmed i omedelbart samband varande lagerrum, å offentligt spisningsställe eller i lokal för tillverkning till avsalu av matvaror, därest köttet icke godkänts vid besiktning enligt lagens föreskrifter. Inom område, där köttbesiktningstvång gäller, må icke heller till människoföda avsett salt, rökt eller torkat kött av förutnämnda djur eller annan till människoföda avsedd vara, beredd av kött av sådant djur, saluhållas, utbjudas, användas eller förvaras på sätt nyss nämnts, med mindre köttet blivit i färskt tillstånd godkänt vid besiktning, som anställts enligt lagens föreskrifter. Till kött räknas i ifrågavarande lag icke allenast kött i vanlig bemärkelse utan även blod samt andra till människoföda brukliga delar av djur.

Obligatoriskt gäller köttbesiktningstvång, såvida ej Kungl. Maj:t annorlunda förordnar, för varje stad och annat samhälle, där hälsovårdsstadgans föreskrifter rörande stad i tillämpliga delar gälla, med ett invånarantal av 4,000 eller däröver. För stad eller samhälle med lägre invånarantal, för kommun, där hälsovårdsstadgans föreskrifter rörande landet gälla, eller för visst område av sådant samhälle eller sådan kommun må köttbesiktningstvång stadgas av länsstyrelsen efter framställning av stadsfullmäktige eller däremot svarande myndighet.

I 5 § stadgas, att besiktningsveterinären skall vid slakt av djur i offentligt slakthus anställa undersökning före nedslaktningen å djuret med hänsyn till dess hälsotillstånd samt efteråt å dess kött med avseende å dess duglighet till människoföda. Vid annan besiktning skall undersökning anställas å minst

halv kropp, som dock beträffande häst eller större nötkreatur än kalv kan vara delad i fram- och bakdelspart. Närmare bestämmelser om besiktningen meddelas av Kungl. Maj:t.

I 6 § 1 mom. föreskrives, att färskt kött, som vid besiktning enligt lagen finnes vara till människoföda tjänligt, skall i den utsträckning Kungl. Maj:t bestämmer genom stämpling eller märkning betecknas såsom godkänt. Enahanda förfarande skall iakttagas beträffande salt, rökt eller torkat kött, vilket i färskt tillstånd godkänts vid besiktning, ävensom beträffande annan vara, beredd av sålunda godkänt kött. Därest vid besiktning påträffas kött, som först efter särskild behandling kan godkännas, skall köttet enligt förskrifterna i 6 § 2 mom., innan stämpling eller märkning äger rum, undergå sådan behandling. Färskt kött, som blivit vid besiktning godkänt, må utan ytterligare besiktning saluhållas, utbjudas, användas eller förvaras inom annat område med köttbesiktningstvång, allenast om besiktningen skett vid slakt i offentligt slakthus eller eljest med tillämpning av enahanda föreskrifter, som gälla angående besiktning för nämnda område. Någon motsvarande begränsning gäller dock icke i fråga om salt, rökt eller torkat kött, vilket i färskt tillstånd godkänts eller vara, beredd av sådant kött. Därest vid besiktning kött befinner sig till människoföda otjänligt skall detsamma utan kostnad för köttets ägare genom vederbörande besiktningsveterinärs försorg och under hans kontroll användas till tekniskt bruk eller, där så ej kan ske, på annat sätt oskadliggöras.

I 8 § 1 mom. ifrågavarande lag stadgas, att för köttbesiktning samt för sådan behandling av kött som omförmäles i 6 § 2 mom. äger samhället eller kommunen uppbära avgifter enligt taxa, som fastställs av Kungl. Maj:t. Förslag till dylik taxa skall avgivas av hälsovårdsnämnden eller särskild myndighet, under vars inseende köttbesiktningen är ställd, efter hörande av hushållningssällskapets förvaltningsutskott.

I lagen finnas vidare vissa straffbestämmelser upptagna.

Vissa tillämpningsföreskrifter ha i anslutning till lagen utfärdats av Kungl. Maj:t i kungörelserna den 30 november 1934 (nr 558) om besiktning och stämpling av kött m. m. enligt nämnda lag, (nr 559) angående kontrollslakterier, (nr 560) angående under offentlig kontroll ställda charkuterifabriker samt (nr 561) angående kontroll vid införsel av köttvaror till område med köttbesiktningstvång.

I 3 § 1 mom. kungörelsen nr 558 föreskrives, att, då kött i vanlig bemärkelse förelägges till besiktning å köttbesiktningsbyrå, till köttet hörande bröst- och bukhinna, njure och ben ej få vara borttagna. Bortskärande av delar av köttet i vanlig bemärkelse får icke ha skett. Ej heller må i vidare mån organ eller lymfkörtlar vara anskurna än att i hjärtat få finnas de snitt, som erfordras för uttömning av därvarande blod. Undantag från dessa bestämmelser må emellertid, då särskilda skäl därtill föranleda, medgivas av medicinalstyrelsen. I 3 § 2 mom. av ifrågavarande kungörelse finnas därjämte upptagna föreskrifter rörande organtvång, vilka innebära att, där Kungl. Maj:t efter framställning av stadsfullmäktige eller däremot svarande myndighet så

förordnat, färskt kött i vanlig bemärkelse i regel skall vid föreläggande till besiktning vara naturligt förenat med lungor, hjärta och lever samt i fråga om svin även med huvud.

Enligt 8 § samma kungörelse skall besiktning såvitt angår svin större än spädgris omfatta jämväl mikroskopisk undersökning av köttet med avseende å trikiner.

Enligt förordningen den 11 maj 1934 (nr 141) angående förbud mot viss stämpling eller märkning av kött och köttvara må kött av nötkreatur, får, get, svin eller häst eller av sådant kött beredd vara icke, därest varan är avsedd för försäljning inom riket och densamma ej enligt lagen angående köttbesiktning och slakthus är av beskaffenhet att få saluföras inom område med köttbesiktningstvång, förses med stämpel eller märke, som genom färg eller utseende i övrigt föranleder, att förväxling lätt kan äga rum med sådan stämpel eller sådant märke, som enligt av Kungl. Maj:t meddelade föreskrifter utmärker vara beträffande vilket dylikt saluhållande må äga rum.

I kungörelse den 31 augusti 1940 (nr 797) har föreskrivits, att vad i sistnämnda förordning nr 141/1934 stadgas skall äga tillämpning jämväl i fråga om älgkött eller av sådant kött beredd vara.

Enligt förordningen den 28 juni 1941 (nr 491) om viss tillämpning i fråga om älgkött av lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus skall vad i nämnda lag stadgas rörande besiktningstvång i fråga om kött av nötkreatur, får, get, svin eller häst eller varor beredda av kött av sådant djur, därest Kungl. Maj:t ej annorlunda förordnar, inom område, där dylikt besiktningstvång gäller, ha avseende jämväl å kött av älg eller varor beredda av älgkött. Till älgkött skall härvid räknas icke allenast kött i vanlig bemärkelse utan även blod samt andra till människoföda brukliga delar av älg. För besiktning av älgkött och sådan behandling därav, som avses i 6 § 2 mom. nyssnämnda lag, skall utgå avgift enligt de grunder, som å den plats, där besiktningen eller behandlingen sker, gälla enligt av Kungl. Maj:t fastställd taxa för besiktning och behandling av kött av storboskap.

I kungörelse den 30 augusti 1941 (nr 718) angående besiktning av älgkött m. m. har sedermera föreskrivits, att jakträttsinnehavare må inom område med köttbesiktningstvång utan hinder av bestämmelserna i 2 § 1 mom. förenämnda lag försälja obesiktigat kött av älg, som skjutits å hans jaktområde, till personer, som äro bosatta inom jaktområdet eller ock deltagit i eller varit behjälpliga vid jakten.

Besiktning av älgkött må verkställas, förutom av besiktningsveterinär, som omförmäles i 2 § 3 mom. nämnda lag eller i 4 § kungörelsen nr 559/1934, jämväl av vederbörande läns-, distrikts- eller stadsveterinär. Vid besiktningen skall köttet föreligga i minst fjärdedels kropp, som dock må vara delad i två stycken.

Tillika har föreskrivits, att vad i kungörelserna den 30 november 1934, nr 558 om besiktning och stämpling av kött m. m. enligt lagen angående köttbesiktning och slakthus, nr 560 angående under offentlig kontroll ställda charkuterivaror samt nr 561 angående kontroll vid införsel av köttvaror

till område med köttbesiktningstvång föreskrives i fråga om kött av storboskap eller häst eller därav beredda köttvaror skall gälla jämväl beträffande kött av älg eller varor beredda av älgkött. Besiktigt älgkött skall dock försees med särskild stämpel, vari ordet »vilt» ingår. Besiktning och stämpling av älgkött må även ske annorstädes än å besiktningsbyrå, därvid beträffande besiktningen och stämplingen skola i tillämpliga delar gälla föreskrifterna i kungörelsen nr 558. Vad i sistnämnda kungörelse stadgas dels i 3 § 1 mom. om förbud att före besiktningen bortskära delar av köttet i vanlig bemärkelse samt att vid besiktning förete anskurna organ eller lymfkörtlar, dels ock i 3 § 2 mom. angående organtvång skall icke tillämpas i fråga om älgkött.

I skrivelse den 6 december 1941 har *medicinalstyrelsen* hemställt, att åtgärder vidtoges för att bestämmelser snarast utfärdades därom att vad i lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus stadgas rörande köttbesiktningstvång i fråga om kött av nötkreatur, får, get, svin eller häst eller varor beredda av sådant kött inom område, där dylikt besiktningstvång gäller, skulle ha avseende jämväl å kött av vildsvin, björn, djur av rävläktet och grävling eller varor beredda av sådant kött. Tillika har styrelsen hemställt, att förbud samtidigt måtte utfärdas mot försäljande eller saluförande inom område utan köttbesiktningstvång eller användande vid beredning av till försäljning som människoföda inom sådant område avsedd vara av kött av svin, vildsvin, björn, djur av rävläktet eller grävling, med mindre köttet antingen vid vederbörlig veterinärbesiktning godkänts för försäljning i område med köttbesiktningstvång eller ock vid undersökning, företagen av besiktningsveterinär å offentligt slakthus, kontrollslakteri eller köttbesiktningsbyrå i område med köttbesiktningstvång, eller av stads-, läns- eller distriktsveterinär befunnits fritt från trikiner.

Till stöd för sin framställning har styrelsen anfört i huvudsak följande.

Enligt gängse uppfattning har trikinsjukdom hos svin ansetts huvudsakligen bero på överföring från råttor. Undersökningar som under senare tid företagits i Tyskland, Norge och Sverige synas emellertid giva vid handen att såväl räv som grävling ha minst lika stor betydelse i fråga om smittöverföringen som råttor. Det har nämligen visat sig att trikinsjukdom numera är relativt vanlig hos räv och grävling, från vilka djur sjukdomen sedermera kan överföras på andra för densamma mottagliga djur. Någon risk för att trikinsjukdomen skulle kunna från räv och grävling överföras på människa har man tidigare icke behövt räkna med, alldenstund kött av dessa djur icke plägat användas till människoföda. På allra sista tiden har emellertid en omsvängning ägt rum i uppfattningen om sådant kött lämplighet som föda åt människor. Sålunda har det nyligen förekommit både i Stockholm och Göteborg att hälsovårdsmyndigheterna vid sina inspektioner för tillverkning eller försäljning av köttvaror påträffat kött av räv, avsett att försälas som människoföda. Därest ett okontrollerat användande av rävkött för sådant ändamål får fortgå, torde vi löpa risk att utsättas för trikinepidemier hos människor liknande dem, som föregående år inträffade i Norge. Här insjuknade i Oslo under sommaren 1940 sju personer i trikinsjukdom efter att ha förtärt salt fläsk. Något senare

inträffade en större trikinepidemi bland tyska soldater i Halden, varvid icke mindre än 680 personer angreps av sjukdomen. Dessa förhållanden riktade misstanken på rävar, och vid undersökning av sådana visade det sig att de i stor utsträckning voro bärare av trikiner samt att trikinsjukdomen kunnat överföras till svinen genom att dessa utfodrats med kött från räv.

De åtgärder, som kunna vidtagas i syfte att förhindra överförande till människor av trikinsjukdom vid förtärande av rävkött, äro av flera slag, t. ex. 1) förbud mot användande av rävkött till människoföda, 2) intagande av räv bland djur, vilkas kött jämlikt slakthuslagen faller under köttbesiktningstvängets bestämmelser, eller 3) förbud mot användande (försäljning eller saluförande m. m.) av rävkött till människoföda, därest köttet icke vid företagen undersökning befunnits fritt från trikiner. Den först omnämnda utvägen torde icke kunna ifrågakomma, sedan det visat sig att man på en del håll anser rävköttet vara icke blott användbart till människoföda utan rent av en delikatess. Att hänföra rävköttet till kött, som faller under köttbesiktningstvängets bestämmelser, skulle visserligen innebära ett gott skydd i fråga om samhällen, där köttbesiktningstväng tillämpas, men övriga orter inom riket skulle icke få någon nämnvärd nytta därav. Lämpligaste sättet för frågans lösande synes därför vara att dels införa köttbesiktningstväng för kött av räv (såväl vild- som tamräv) och dels utfärda förbud mot försäljande eller saluförande inom område utan köttbesiktningstväng samt mot användande vid beredning av till försäljning som människoföda inom sådant område avsedd vara av rävkött, med mindre köttet vid undersökning, företagen antingen av besiktningsveterinär å offentligt slakthus, kontrollslakteri eller köttbesiktningssbyrå i område med köttbesiktningstväng eller ock av stads-, läns- eller distriktsveterinär, befunnits fritt från trikiner och till bevis härom försetts med föreskriven stämpel. Denna senare bestämmelse torde kunna förhindra trikinsjukdomens överförande medelst rävkött inom områden utan köttbesiktningstväng.

Därest rävkött blir föremål för sådan kontroll, som nu anförts, torde — i den mån så icke redan skett — liknande kontroll böra genomföras för kött av svin, vildsvin, björn och grävling. Beträffande kött av vildsvin och björn, som från utlandet införes till riket, är det alltsedan år 1922 föreskrivet att detsamma vid införseln skall undergå trikinundersökning. För inhemskt kött av vildsvin och björn saknas däremot föreskrift om trikinundersökning före saluförandet.

Det har visat sig i utlandet, att kött av vissa slags köttätande eller allätande däggdjur, som eljest icke pläгат användas som människoföda, numera inrangerats i den mänskliga kosten.

Skulle kriget komma att fortsätta under ytterligare något år och skördeutfallet i vårt land under år 1942 bliva lika dåligt som de båda senaste åren, torde med sannolikhet även hos oss kött av dylika djur komma att användas till människoföda.

Då kött av köttätande eller allätande däggdjur torde kunna vara bemängt med trikiner, torde även för vårt lands vidkommande vissa försiktighetsåtgärder böra vidtagas till förhindrande av trikinsjukdoms överförande till människor vid förtärande av sådant kött. Föreskrifter torde med andra ord böra utfärdas därom att sådant kött av köttätande eller allätande däggdjur, vilket icke är inryckt under slakthuslagens bestämmelser, icke må försälas eller salubjudas som människoföda eller användas vid beredande av till försäljning avsedd sådan föda, med mindre köttet vid vederbörlig undersökning visats vara fritt från trikiner.

Med utfärdande av dessa bestämmelser torde emellertid kunna anstå, till

dess erfarenhet visat att kött av ifrågavarande djurslag kan väntas hos oss komma till användning som människoföda. Styrelsen har för avsikt att i så fall framlägga förslag till erforderliga kontrollbestämmelser.

Vid medicinalstyrelsens framställning funnos fogade skrivelser från *förste stadsveterinären i Stockholm* och *hälsovårdsnämnden i Göteborg*, vari uppgivits, att kött av räv saluförts för användning till människoföda. Hälsovårdsnämnden i Göteborg har meddelat, att den i anledning av förekomsten hos pälsbärande djur av trikiner tills vidare meddelat förbud mot saluförande inom Göteborgs stad av till människoföda avsett kött av räv eller andra pälsdjur. Nämnden hemställer tillika, att medicinalstyrelsen ville vidtaga åtgärder för att få till stånd obligatorisk trikinbesiktning av sådant till människoföda avsett kött.

Över medicinalstyrelsens framställning ha yttranden avgivits dels den 7 januari 1942 av domänstyrelsen och dels den 23 i samma månad av statens livsmedelskommission.

Domänstyrelsen har i sitt yttrande tillstyrkt medicinalstyrelsens förslag.

Statens livsmedelskommission har anfört i huvudsak följande.

En ändring i den av medicinalstyrelsen föreslagna riktningen torde vara nödvändig, sedan nu kött av räv allmänt säljes till människoföda. Sålunda besiktigades vid Stockholms stads offentliga slakthus lördagen den 10 januari 1942 enligt uppgift 225 rävkroppar, varav 3 befunnits behäftade med trikiner. Det kan emellertid ifrågasättas, huruvida dessa bestämmelser ej borde utsträckas även till andra djur, som kunna vara behäftade med trikiner, vilket även antytts i medicinalstyrelsens skrivelse.

Kommissionen anser det emellertid knappast nödvändigt, att stads-, läns- och distriktsveterinärer utrustas med mikroskop och stämplor för att trikinbesiktiga djur av här ifrågavarande slag. Av den saluförda mängden fläsk inom hela landet är för närvarande endast 4 procent obesiktigat enligt kommissionens statistik, och härav torde största delen härröra från Norrland. Härav framgår, att av de svin, som saluföras i Götaland och Svealand, alla med undantag av ett obetydligt antal redan besiktigas antingen på offentligt slakthus, kontrollslakteri eller köttbesiktningsbyrå. Det torde därför enligt kommissionens mening vara bäst att införa obligatoriskt köttbesiktnings tvång i hela Götaland och Svealand, med undantag för Kopparbergs län, och då även innefattande kött av vildsvin, grävling, räv etc. Inom Norrland och Kopparbergs län torde däremot medicinalstyrelsens förslag vara lämpligt. Genomförandet av ett dylikt besiktnings tvång för svin underlättar också kommissionens kontroll.

Innan ett beslut i här ifrågavarande riktning hinner att träda i kraft, torde det med hänsyn till att kött av räv numera köpes av restauranger, charkuteri-fabriker och sannolikt även detaljaffärer vara lämpligt, att sådana bestämmelser utfärdas, att såsom villkor för att varor, vari kött av dylika djur ingår, få tillhandahållas allmänheten, skall gälla, att anslag finnes uppsatt i lokalen om att sådant kött tillhandahålles. Detta är för närvarande förhållandet beträffande hästkött, som försäljes i detaljaffärerna, ehuru hästkött ur trikinsynpunkt ju är alldeles ofarligt, och allmänheten numera ej har någon som helst aversion mot hästköttet.

Kommissionen får därför med nu föreslagna ändringar och tillägg tillstyrka medicinalstyrelsens förslag.

Av utredningen framgår, att till följd av den minskade tillgången på köttvaror kött av djur, som tidigare icke brukat komma till användning såsom människoföda, i icke ringa utsträckning börjat tagas i anspråk härför. De djur som härvid kommit i fråga äro enligt vad medicinalstyrelsen uppgivit räv, grävling, vildsvin och björn. Då dessa djur i likhet med svin kunna vara behäftade med trikinsjukdom, föreligger risk att vid användning av kött av dem till människoföda denna sjukdom överföres till människor. Enligt gällande bestämmelser skall inom område med köttbesiktningstvång vid besiktning av svinkött detta underkastas undersökning för utrönande av förekomsten av trikiner. I anslutning härtill torde såsom medicinalstyrelsen föreslagit liknande undersökningar böra föreskrivas i fråga om kött av nyssnämnda djur. Emellertid torde i stort sett samma skäl, som föranlett att ett generellt besiktningstvång införts i fråga om älgkött, jämväl gälla beträffande kött av nu ifrågavarande djur. Det synes med hänsyn härtill vara ändamålsenligt, att inom område, där köttbesiktningstvång gäller, motsvarande besiktning, som föreskrivits för älgkött, företages beträffande kött av björn, vildsvin, räv och grävling. Livsmedelskommissionen har för sin del föreslagit, att en bestämmelse om köttbesiktningstvång skall införas för Götaland och Svealand med undantag av Kopparbergs län. För närvarande anser jag mig emellertid icke beredd att tillstyrka detta förslag. Denna fråga torde tarva ytterligare utredning och överväganden, liksom medicinalstyrelsens förslag att utsträcka trikinundersökningen av svinkött till områden där köttbesiktningstvång icke gäller. Tills vidare torde man böra inskränka sig till att föreskriva att inom område, där köttbesiktningstvång icke gäller, skyldighet skall föreligga, därest Kungl. Maj:t icke annorledes förordnar, att undersöka kött av björn, vildsvin, räv och grävling rörande förekomsten av trikiner. Dylik undersökning bör kunna utföras, förutom å offentligt slakthus, kontrollslakteri och köttbesiktningsbyrå, av läns-, distrikts- och stadsveterinär. För sitt arbete med dessa undersökningar torde veterinärerna böra erhålla ersättning med en krona för kropp av björn och vildsvin samt 50 öre för kropp av räv och grävling. I samband med undersökningen bör stämpling av köttet ske för utmärkande att detsamma är fritt från trikinsjukdom.

Beträffande utformningen av de nu förordade bestämmelserna anser jag lämpligt, att dessa ansluta sig till förordningen den 28 juni 1941 (nr 491) om viss tillämpning i fråga om älgkött av lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus. Denna förordning torde sålunda böra omarbetas och de nya bestämmelserna om undersökning av björn, vildsvin, räv och grävling inarbetas i densamma. Erforderliga tillämpningsföreskrifter till denna nya förordning torde sedermera få utfärdas av Kungl. Maj:t. Dessa senare bestämmelser torde i huvudsak kunna ansluta sig till dem som tidigare meddelats beträffande besiktning och stämpling av älgkött.

I samband med de nu ifrågasatta åtgärderna torde förutnämnda förordning den 11 maj 1934 (nr 141) angående förbud mot viss stämpling eller märkning av kött och köttvara böra ändras sålunda att i denna förordning upptages en bestämmelse att vad i 1 § av förordningen stadgas jämväl skall

gälla i fråga om kött av älg, björn, vildsvin, räv och grävling eller vara beredd av sådant kött. Tillika bör i förordningen intagas en föreskrift av innehåll, att kött av björn, vildsvin, räv och grävling eller av sådant kött beredd vara icke må förses med stämpel eller märke som lätt kan förväxlas med sådan stämpel eller sådant märke, som skall åsättas köttet för utmärkande att det är fritt från trikiner. I sammanhang härmed bör den förut omförmälda förordningen den 31 augusti 1940 (nr 797) upphävas.

I enlighet med vad nu anförts har inom jordbruksdepartementet upprättats förslag till dels *förordning om viss tillämpning i fråga om kött av älg med flera djur av lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus, m. m.*, dels ock *förordning om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 11 maj 1934 (nr 141) angående förbud mot viss stämpling eller märkning av kött och köttvara*.

Föredraganden hemställer härefter, att Kungl. Maj:t måtte

dels föreslå riksdagen att antaga förenämnda förslag till förordning om viss tillämpning i fråga om kött av älg med flera djur av lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus, m. m.,

dels ock besluta inhämta riksdagens yttrande över omförmälda förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 11 maj 1934 (nr 141) angående förbud mot viss stämpling eller märkning av kött och köttvara.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Per Eldin.